

SLOVENEK.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemán velja: Za celo leto predplačan 15 glđ., za pol leta 8 glđ., za četrt leta 4 glđ., za en mesec 1 glđ. 40 kr.
V administraciji prejemán veljá: Za celo leto 12 glđ., za pol leta 6 glđ., za četrt leta 3 glđ., za en mesec 1 glđ. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 glđ. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2, II., 28.

Naznanila (inzerati) se sprejemajo in veljá tristočna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr. če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.
Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.
Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.
Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob 1/2, 6. uri popoldne.

Štev. 97.

V Ljubljani, v ponedeljek 29. aprila 1889.

Letnik XVII.

Vabilo na naročbo.

„SLOVENEK“

edini katol.-konservativni slovenski dnevnik s prilogo „Domoljub“ vred veljá za Ljubljano pri opravništvu ali v „Katol. Bukvarni“ prejemán:

Za celo leto predplačan 12 gl.
„ pol leta 6 „
„ četrt leta 3 „
„ jeden mesec 1 „

Za pošiljanje na dom se računí 10 kr. več na mesec.

Po pošti prejemán za vse avstrijske dežele pa veljá:

Za celo leto predplačan 15 gl. — kr.
„ pol leta 8 „ — „
„ četrt leta 4 „ — „
„ jeden mesec 1 „ 40 „

Naročuje se lahko vsak dan, a list se dóbi še-le z duem naročbe.

„DOMOLJUB“

sam brez „Slovenca“ stoji do konca l. 1889. s poštnino vred, ali v Ljubljani na dom pošiljan le osemdeset novičev.

Naročnino na to prilogo prejema „Slovenčevó“ opravništvo in pa „Katol. Bukvarna“.

Vredništvo in opravništvo „Slovenca“ in „Domoljuba“.

Česa pogrešamo?

II.

△ V zadnji številki smo podali načrt organizacije za politično delovanje. Danes naštejemo glavna sredstva.

I. Prvo sredstvo so shodi. Narava človeška zahteva premembe, ker vedna enoličnost človeka utruja. To morejo predsedniki društev posebno dobro vedeti. Skrbeti morajo za raznovrstne govore. Zato naj povabljajo kot govornike znane deželne in državne poslance, da govoré o sočasnih vprašanjih, posebno pa narodnogospodarske vsebine. Umestno je, da se po govoru o predmetu med poslušalci uname debata in tako množi zaupanje. Ti shodi pa naj se ne vršé vedno v istih prostorih. Krémariji so navadno uplivni možje po vaseh in trgih. Te je treba za stvar pridobiti in prirejati shode danes pri tem, drugo pot pri drugem krémariji. Revnejšim članom je treba brezplačno iz društvenega premoženja naročati in izposojati dobre časnike. Posebno važno se nam zdi, da se takih društvenih shodov vdeležujejo tudi žene in hčere društvenikov in gostov. Ravno s tem so „združeni kristijani“ na Dunaji dosegli v kratkem času tolik vspeh.

Današnja politika se ne vrtí ob abstraktnih vprašanjih, ampak o stvareh, ki ženo ravno tako zanimajo, kakor moža. V prvi vrsti je versko, krščansko vprašanje, katero ženske srce, vzgojiteljice otrok, tako gorko in globoko čuti; dalje je narodno-gospodarsko vprašanje, ki zanima pridelajoče stanovce; torej večino naroda. Tudi to vprašanje mora zanimati družinske matere. Posnemajmo torej s tem dunajske „združene kristijane“.

Važna točka organizacije je tudi društveno ali zabavno vprašanje. Od časa do časa morajo društva prirejati zabavne večere z deklamacijami, tombolo, petjem in gledališkimi predstavami jednatih, resnih

in dobrih iger itd. Tako se bodo društva v mestih in trgih oživila, povzdignila in dosegala svoj namen, kakeršnega nasprotniki ne morejo doseči, ker verski moment, ki more ženo in družino spajti s politikó, navadno pobijajo.

2. Odločni in dobri govorniki v občinskih zastopih, posebno tam, kjer je konservativna stranka v manjšini. Pravična in prosta kritika o delovanju in poslovanju liberalnih večin v občinskih zadevah je nujno potrebna, da širši krogi spoznajo gospodarstvo. Posebno v industrijskih mestih nimajo konservativci nobenega ali le malo zastopnikov. Ako je konservativna stranka v manjšini, to ji še ne škoduje. Le tedaj si škoduje, ako njeni zastopniki v zboru molčé radi „ljubega miru“ ali celo glasujejo za predloge, katere občinstvo neugodno presoja. In tu so finančna vprašanja posebne važnosti.

Konservativni zastopniki, ki ne porablajo prilik, da pravično kritikujejo delovanje svojih političkih neprijateljev, škodujejo svoji stranki, ker je hitro utrují volilni boj, češ, da v gospodarstvu ni nobenega razločka med liberalci in konservativci. Taka oškodovana stranka potem tudi nima pravega zaupanja pri volitvah v deželni ali državni zbor. Kjer je torej konservativna stranka v občinskih zastopih v manjšini, skuša naj pridobiti nekaj sedežev spoštovanim možem, ki hočejo in morejo kot spretni govorniki in prostodušni kritiki vedno pokazati pravo svojo barvo.

3. Podperanje konservativnega časništva. Liberalna stranka pridobila si je v Avstriji toliko veljavo s svojimi časniki. „S čmur si grešil, s tem bodi kaznovan“. Te besede se vresničujejo že v mnogih deželah. Konservativna stranka more se vspešno bojevati le z dobrimi časniki. Za to pa je treba mnogo denarja, da se plačujejo spretni sodelavci. Liberalna stranka je vsem oziru mnogo na boljšem, ker ima izdatne denarne podpore. Tako more svojim čitateljem dan na dan podajati mnogo raznovrstnega berila ter so njeni članki postali vsakdanja hrana naroda. Ne zadostuje, la se ta ali oni naroči na konservativen časnik tega tudi drugim priporoča, treba je v prvi vrsti, d mu dopisuje in poroča o najvažnejših dogodkih v svojem kraju. Dva kebra vsakdo lahko utrpí, dana dopisnici listu poroča o občinskih in drugih stvreh, ki zanimajo čitatelje. Le tako je mogoče, da e list raznovrsten, mikaven in poučljiv, ne pa „suš“, kar se često očita našim listom. Vredniki ne vido in ne vedó, kaj se v tem ali onem kraju dežele egaja, ako jim marljivi dopisovalci ne poročajo. Vtem oziru je pri nas velika, prevelika mlačnost. Kbi vsak inteligentnejši naročnik, oziroma čitateljnkrat na mesec napisal nekaj vrstic za svoj navađi politični list, bilo bi vredništvu delo mnogo olajano in list bi si pridobival zanimivost in vabljivo: — Podpora, duševna in gmotna, konservativnih listov je za konservativno stranko v vsakem naróu prepotrebna, ker le s tem orožjem je mogoč najljšji vspeh v boji proti duševni in npravni korupci naroda in materijalnemu izsesavanju.

Ako se bodo konservativne stranke v vseh deželah in narodih organizovale, zjediniile in vredile po naznačenih čakah, in ako vsakdo po svojih močeh in poklicstori svojo dolžnost, potem, in le potem morejo pírėti zopet površje javnega življenja prava, zdrava, idanjim razmeram primerna konservativna načela.

Govor drž. poslanca Šukljeja

v državnem zboru dné 26. marca 1889.

(Dalje in konec.)

Prišel sem sedaj do glavne stvari letošnje učne razprave, izrekel bodem svoje nazore o preosnovi ljudske šole, in sicer s stališča praktičnega učitelja, ki se more sklicavati na pač večletno delovanje na polji šolstva. Svojega orožja ne bodem jemal iz naučne statistike in inozemskega zakonodajalstva, jaz nisem toliko spreten, kakor gospod poslanec Beer, kateremu je na razpolaganje mnogo bogatejše znanje in izkušnja, razložil pa bodem zaradi tega morebiti razmere nekoliko odkritosrčneje, kajti da omenim le jedno, kar je rekel poslanec za Hartberg o številu mešanih šol v Prusiji, namreč 517, ostanem še vedno popolnoma pri tem, čeravno je temu oporekal gospod poslanec Beer. Gospod poslanec Beer si je stvar jako olajšal; držal se je priprosto črke izvajanj princa Liechtensteina ter ni hotel prejasnega smisla videti.

Stvar je tako priprosta, da bo zadostoval jeden sam vzgled, in pojasnil vam bom to, kar ménim. Vzemimo prusko občino z versko šolo. V celi šoli ni niti jednega otroka druge vere. V to vás pa pride žid in pripelje seboj otroka, ki je dolžan obiskavati šolo. Mož nima sredstev ali pa volje, da bi ga dal zasebno podučevati. K bližnji mešani šoli je predaleč; postava sili otroka v šolo, zaradi tega ga oče pošlje v versko šolo.

Vprašam sedaj, kateri pametni človek bo iz okoliščine, ker je prišel v to ljudsko šolo mladi židovček, sklepal: Izbrisati se mora iz vrst verskih šol ter se vnesti mej mešane šole.

Ravno tako in nič drugače dokazuje gospod poslanec Beer. Držim se istih števil, ki so povzete iz dopolnilnega zvezka nemškega državno-statističnega urada.

Skupno število verskih šol na Pruskem leta 1882 je iznašalo 32.523. V 4678 teh verskih šol pa hodijo člani drugih veroizpovedanj, in sicer v 1811 jednorazrednic z manjšino pod 10 učenci, 1181 jih ima manjšino nad 10 učenci, in izmed večrazrednic ima 1084 šol manjšino pod 18, 420 pa tako nad 18 učenci.

To, gospóda moja, niso nič kot posledice, ki naravno sledé iz tega, ker so veroizpovedanja namešana. Odločno napačno pa je iz tega sklepati, da povedba princa Liechtensteina ni resnična in da se ne strinja z obstoječimi razmerami.

Prav na kratko morem vse navesti, kar imam še povedati o ljudski šoli sami in njeni preosnovi.

Po mojem mnenju je slednja — v podrobnosti se ne morem spuščati — neobhodno potrebna, in sicer iz treh oziróv. Najprvo v smislu deželne samouprave; državni temeljni zakon odkazuje državnemu zboru le določanje načel ljudskega šolstva; namestu tega pa je izšel državni šolski zakon z dné 14. maja 1869 že s prva z organično hibo, državno-pravnim madežem, ker je do najmalenkostnejše podrobnosti izdelana postava, jednoličen zakon, ki jednako določuje za vse dežele brez ozira na njihove kulturne in narodne razlike.

No, gospóda moja, stvar je nevarna, ne samo v državno-pravnem, marveč še v veliko večji meri v pedagogičnem oziru. Priznati mi bodete morali, da je šola praktičen stvar, služiti mora neposredno življenju; po šablóni se tukaj ne more postopati.

Marsikaj, kar je primerno za šolo v dunajskem okraju ali na Češkem, je naravnost nemogoče in neizvršljivo, in popolnoma drugačnim razmeram primerno za gališko huzulsko vas v Karpatah, ali od Boga zapuščeno dalmatinsko morlaško šolo.

Preosnova v tem smislu je neobhodno potrebna, da se z ozirom na šolsko postavo dajalstvo razširi samouprava dežel.

Druga stvar, gospoda moja, zadeva razmerje ljudske šole k pozitivnemu veroizpovedanju.

V zelo pomenljivem govoru z one strani visoke zbornice, s katerim se je jako dobro predstavil gospod poslanec Lippert, opozorilo se je na protislovje, ki obstoji med človeškim razumom in njegovim izdelkom, mej znanjem in dogmo.

Gospoda moja! Tako protislovje je — raziskoval ne bom, ali je le navidezno, ali pa istinito, to je drugo vprašanje — pri vsakem veroizpovedanju je najdemo, sili in vznemirja vsako globokejšo, resnejšo človeško dušo, ki skuša pojmiti najvišje probleme bitnosti. Toda zakaj naj se pa zanese v ljudsko šolo ta dvojba? (Tako je! na desnici.) Zakaj naj se otroku vznemirjanje vsiljuje v dobi, ko še nima dovolj razuma, ko še ne more iz lastnih močij delovati, da bi poravnal in spravil ta protislovja?! Znameniti nemški pedagogi — imenujem le Schraderja in Kehra, akoravno bi mogel še mnoge druge navesti — so ravno zaradi tega, ker naglašajo jednotnost ljudsko-šolskega poduka, postavili načelo, da mora biti središče skupnega ljudsko-šolskega poduka veronauk, in sicer s tem ne mislijo nejasnega, v retorti izdelanega „šolmošterskega“ veronauka, marveč pozitivno spoznanje z njegovimi dogmami.

Jaz za svoj del ne grem tako daleč; hočem pa, da se iz šole izključi vse, kar omajuje jednotnost pouka, kar bi moglo mladini spoštovanje pozitivnega spoznanja in njegovih služabnikov škodovati.

Veselo me je, da se je tudi z nasprotne strani povdarjalo to stališče. Dozvoljujem pa si še neko opazko. Ali so res gospodje pred vsem odločilno vprašanje prezrli, oni ugovor, ki se jim lahko očita, ali se je namreč v sedaj obstoječem ljudsko-šolskem zakonu postavilo kako pravno jamstvo, da se bo v resnici ohranila in ne samovoljno rušila ta potrebna harmonija mej šolo in cerkvijo, ta izrečno naglašana jednotnost ljudsko-šolskega poduka?

Vi, gospoda moja, mi boste ugovarjali: Saj imamo za to šolske nadzorovalne organe, šolske oblastnike! Res je, imamo krajne šolske nadzornike, okrajne šolske nadzornike, deželne šolske nadzornike, ti opravljajo svojo službo. Dobro! Kako je pa stvar v praksi? V brezštevilnih slučajih je krajni šolski nadzornik ničla, „masculus pictus“. Deželni šolski nadzornik si ogleda dotične šole na vse svete čase. Primoran je k temu v teku treh let jedenkrat.

Prava duša šolskega nadzovanja je okrajni šolski nadzornik, in kje imate pa jamstvo, da ta ne hodi ravno po istem potu, kakor oni po mojem mnenju nesposobni učitelj, katerega bi moral pozvati k odgovornosti? V tem oziru mi je znanih toliko žalostnih slučajev — dostavljam izrečno, ne iz moje ožje domovine, marveč posebno iz Nižje-Avstrijskega — slučajji, o katerih nočem govoriti, ker se načeloma ogibljem osebnostim, premnogi vzgledi, da bi mogel meni nič tebi nič odvrniti misel na postavno vredenje.

Konečno je preosnova tudi v tretjem oziru potrebna, namreč v narodnem oziru. Kdo pa danes odločuje o ljudsko-šolskem učnem jeziku?

V resnici mora biti izurjen v čitanju zakonov, kdor si hoče odgovarjati na to vprašanje. § 6. državnega šolskega zakona v zvezi s členom 19. državnega temeljnega zakona so potrebna navodila. Vzlic temu, gospoda moja, pa najdemo dejanski, da se presneto malo briga za te postavne določbe cela vrsta deželnih šolskih svetnikov, na primer oni na Koroškem, Štajerskem, v Istri itd.

Zaradi tega, pravim, se mora v novo šolsko postavno, s katero se namerava preosnova ljudske šole, vsprejeti jasna določba, ki natanko pojasnjuje in nad vsako dvojbo povzdiguje pravico materinščine, in sicer kot učnega jezika. (Pritrjevanje na desnici.) Naglašam, da mi Slovenci na nobeden način ne bomo pritrdili taki postavi, ako se ne bo zakonito izpolnila ta naša opravičena tirjatev. (Prav res! na desnici.) Gospod poslanec baron Dumreicher se v tem gotovo ne bo z menoj strinjal. Tudi on je govoril o Koroški.

Navadno nas gospod poslanec Ghon dobrohotno poučuje, če napravimo izlet na Koroško. Izredno

cenim gospoda poslanca Ghona, on mi je preljub tovariš, postane pa le nekoliko težaven, če govorimo o Koroški. (Veselosť na desnici.) Zameril pa mi ne bo, da ga vzlic vsega spoštovanja njegove osebe ne morem smatrati za veljaka ravno v učnih zadevah. Drugače je z gospodom baronom Dumreicherjem, možem, ki velja v svojih krogih za strokovnjaka v naučnih vprašanjih, po mojem notranjem prepričanju pa prav po krivici; ki z veliko samozavestjo sega v naučno razpravo in o katerem mislijo nekateri ljudje, da ga bomo videli na ministerski klopi kot zastopnika šolstva, če nas kedaj Bog blagoslovi z vlado Chlumecki-Plenerjevo. (Klici na desnici: Oho!) Takega izvrstnega poslanca, čegar mnenje je mnogo tehtnejše, moram pa vendar prašati, ali mu je res priprosta knjižica neznana, ki ima naslov: „Postave in naredbi o splošnih ljudskih šolah na Koroškem“. Iz te se more takoj prepričati, da na koroških ljudskih šolah slovenščina ni niti učni predmet? (Čujte! Čujte! na desnici.)

Tukaj imate učni načrt, vsi učni predmeti so navedeni, od veronauka do telovadbe in ženskih ročnih del; nikjer pa ne najdete besede „slovenski jezik“, o pouku materinščine se nikjer ne govori (Čujte! Čujte! na desnici.) in takó mimogredé pri „nemškem učnem jeziku“ najdemo nastopno (čita): „Za dvojezične šole v prvem letu jezikovni in kazavni nauk, ozirajoč se na predmete, ki so otroku v bližini, v slovenščini, in v drugem oddelku se slovenščina v šolah, ki so se na Koroškem ustanovile za slovenske otroke in katere obiskuje slovenska mladina, le toliko uči, kolikor je treba, da se polagoma omogoči pouk v nemščini.“

Prašam sedaj gospoda barona Dumreicherja, ali zanj ni načelnih pravic in, če ima toliko poguma, da zagovarja sedanje koroške šolske odnošaje, ali je popolnoma pozabil na našo državno ljudsko-šolsko postavno in naš šolski in učni red? Če mu ni mar za narod, usmili naj se vsaj toliko hvalisane nove šole. Le dvoje je tukaj mogoče. Voliti se mora mej dvema stvarima: Ali je slovenska mladina na Koroškem toli nadarjena in toliko prekoša nemško, da more vzlic težavam vsled neznanja učnega jezika dosegati učni smoter, in komaj bi verjel, da bi vi slovenski mladini priznavali to absolutno in daleč segaiočo prednost, ali ie na drugo, učni smoter se ne doseže, šola ne zadostuje temu, čemur bi morala in kar imamo pravico zahtevati od nje.

Konečno pa, čemu bi se pričkal z gospodom poslancem celovške zbornice? Ko sem čul sklep njegovega govora, prišlo mi je nekaj na misel. Vsakemu izmed nas se je morda že pripetilo, da je pri proučevanju tega ali onega pisatelja kako mesto nanj napravilo poseben vtis, posebno vtisnilo v spomin, večkrat pokazalo smer, dalé kako določeno izpodbudo za dolgo vrsto let. Tako se je meni zgodilo kot vseučiliščniku, ko sem čital srednjeveške zgodovinske vire, z neprecenljivim zgodovinskim virom Wikekinda Corveiskega. Tam najdete mesto, ne samó veljavno za deseto stoletje, v katerem je živel mož in pisal njegovo zgodovino, marveč tudi za nasprotja, ki nas Slovane še danes ločijo od častite opozicije. Wikekind Corveiski navaja nasprotje nastopno (čita):

„Transeunt sane dies plurimi, his (i. e. Saxonibus) pro gloria et pro magno latoque imperio, illis (i. e. Sclavonicis) pro libertate ac ultima servitute varie certantibus.“

Slecite govor gospoda poslanca Dumreicherja govorniške primesi, zunanje bliščobe, in prišli boste do sklepa, da se te Wikekindove ideje vlečejo skozi celi njegov govor.

Predočevati si namreč ne more Avstrije drugače, kakor nemško, in sicer nemško gospodarstvo, gospodarstvo njegove stranke; ponižno uklonjene pred njo konservativne rojake, pod nogami njegove stranke pa premagane, podjarmljene nenemške narodnosti.

V to ne bomo nikdar privolili, vedno se bomo zoper to borili, ravno takó pa tudi nismo za to, da bi ta monarhija dobila slovansko lice; Avstrije si ne mislimo niti nemške, niti slovanske, marveč smo mnenja, naša država je dosti velika, da zadostuje lastnim potrebam, sledi lastnim nagonom, da tira avstrijsko politiko v najboljšem pomenu besede. (Dobro! na desnici.) V tem smislu je tudi šola važen „instrumentum regni“. Želim, da bi se v resnici izvršila šolska preosnova, ki se je odkritosrčno napovedala z vladne klopi, da se tako prestroji šola, da bo mogla državi dajati vrle može, varovati vero naših pradedov, da bo izven tega trdnjava našim jezikom in branila našo narodnost, in

v tem smislu sklepam. (Živahno odobravanje in ploskanje na desnici. — Govorniku z mnogih strani čestitajo.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 29. aprila.

Notranje dežele.

Naučni minister Gautsch bo državnemu zboru naenkrat tri šolske novele predložil. Prva novela predružačuje državni šolski zakon, druga se tiče veronauka, tretja pa zadeva nadzorstvo. Z nova se zatrjuje, da se bodo ti trije načrti izročili gosposki zbornici že v prvi seji meseca maja.

Ogerski ministerski predsednik Tisza in dva tovariša bodejo v kratkem odpotovali na Dunaj, da se vdeležé posvetovanj o skupnem proračunu, ki se bo predložil *delegacijam*. Razni židovski listi že navajajo posamezne številke tega proračuna, ker menda mislijo, da so pametnejši in večji vedeži, kakor pa ministri sami.

Za dóbe *dunajskega tramwayskega štrajka* je bilo 460 oseb zaprtih, 206 oseb ranjenih. Redarstvo je 100 oseb izročilo deželnemu sodišču, 250 okrajnemu sodišču, 100 jih je pa samo kaznovalo.

Ogerska liberalna stranka je v svoji predčerašnji seji sprejela postavna načrta o številu vojaških novincev in razdelitvi ministerstev za trgovino in promet.

Vnanje države.

Avstrijski veleposlanik pri Vatikanu, grof Revertera, je predčeraj izročil *papežu Leonu XIII.* svoje poverilno pismo. — Vse je bilo radovedno, kdo je spisal že večkrat omenjeno brošuro „Rim in Italija ter dejanski položaj, misli italijanskega prelata“. Minole dni je dobil „Osservatore Romano“ iz Kremone poročilo, da je tamošnji škof, msgr. Bonomelli, velikonočni praznik v svoji stolici naznanil vernikom s prižnice nastopno: „Izšla je knjižica z naslovom: „Rim in Italija ter dejanski položaj, misli italijanskega prelata.“ Dolžan sem naznaniti Vam nastopno: Pisatelj te knjige sem jaz . . . Sinoči sem dobil brzojavko, da se je to delce postavilo na indeks. Sedaj nočem čakati niti eden dan, da ne bi se popolnoma podvrgl. Prosim svoj narod odpuščanja ter presrčno želim, da bi bilo moje postopanje vernikom, duhovščini, posebno pa mladim klerikom vzgled, kakó smo v vsem dolžni biti Cerkvi pokorni.“ „Osservatore“ konečno čestita škofu, ki je na takó krščanski način popravil svojo napako; konstatuje pa, da je tudi tukaj kakor vselej Cerkev prevladala svoje sovražnike.

Bivši vodja *srbske* radikalne stranke, Teodorović, je bil najljutejši nasprotnik kralja Milana. Toda Teodorović je zapustil svojo stranko ter je sklenil mir z Milanom in Garašaninovimi pristaši. Kralj mu je hotel vsled tega celo izročiti sestavo ministerstva, kar se pa ni posrečilo vsled odločnega upora radikalne stranke, ki je strastno preganjala „izdajico“. Kakor znano, imenoval je kralj Milan pred svojim odhodom poleg Garašanina tudi Teodorovica malovrednega in neznačajnega človeka, katerega naj se varuje srbski narod. Garašanin bo pričel tiskovno pravdo zoper list, ki je priobčil ta kraljev izrek, Teodorović je pa v „Malih Novinah“ v odprtem pismu pozval kralja Milana, da prekličé svoje besede, ali pa objavi dokaze, s katerimi bi dokazal svoj izrek. Belgrajsko redarstvo je zaplenilo dotični list, ker ustava ne dovoljuje, da bi se listi pričkali z vladarjem ali člani njegove hiše. Teodorović je vložil pri mestnem sodišču pritožbo, katera je obveljala, ter se je konfiskacija razveljavila, „ker se v tem slučaju kralj Milan ne more smatrati članom kraljevske hiše“. Ta razsodba je jako nevarna; pričakovati se more, da bodo vladi in Milanu nasprotni listi pričeli objavljati jeden članek za drugim zoper Milana, kar bo pa gotovo omajalo itak šibko monarhično načelo v Srbiji.

„Ruski Invalid“ poroča, da se bo letos vršila šestdnevna vaja v *ruskem* vojaškem okraju varšavskem, petdnevna vaja pa v odeškem okraju. — „Pol. Corr.“ javlja: „Poučeni krogi varšavski pravijo, da je vest zunanjih listov prezgodnja, po kateri bo v kratkem poklican v ministerstvo notranjih zadev grof Vielopolski, vendar pa ni nemogoče, da se bo to o svojem času zgodilo. Stranka na peterburškem dvoru, ki deluje za spravo mej Rusi in Poljaki, pridobiva vedno tal, kajti mnogo pristašev ima v okolici carjevnini, mej člani carske hiše in višjimi častniki. Upa si že s svojimi sveti do prestola ter skuša carja prepričati, da bi veliko bolje napredovalo v slučaju sprave porusovanje Poljske.“ Temu poročilu se sme le z veliko previdnostjo verjeti.

Iz Londona se poroča: Grof Herbert Bismarek je pri svojem zadnjem bivanju v Angliji predlagal Salisburyju sklep posebne *angleško-nemške* zveze, kateri namen bi bil, da bi angleška mornarica branila nemške ladije in naselbine zoper francosko mornarično silo. Salisbury je bil bajé pripravljen sprejeti predlog proti temu, če se zaveže Nemčija, da bo prodiranje Rusije proti Carjigradu smatrala za casus belli — slučaj vojske.

Danes se je v *Franciji* otvorilo zasedanje generalnih svetnikov, ki bo pa trajalo le malo časa,

kajti 244 poslancev in 128 senatorjev, ki zastopajo departemente, bode se požurilo, da bodo zopet v pravem času v prestolnici, ko se bodo vršile versailleske svečanosti in slavnosti pri otvorjenju razstave. — Boulanger se je v Londonu nastanil do oktobra, kajti trdno upa, da ga bo takrat volilo 68 departementov, tudi ko bi mu senat vzel pasivno volilno pravico. To pa ne moti državnega sodišča, da ne bi nemoteno nadaljevalo svojih preiskovanj. Velikonočni ponedeljek je redarstvo zgrabilo anarhista Souday-a; hišna preiskava pri njem je bajó pokazala, da je Souday že leto dni plačan in v službi Boulangerjevi. Zanimivo je to, da tudi te zadeve liberalni listi niso pustili neporabljene za svoje namene. Pripovedujejo namreč, da je Boulangerju neka žena dala 40.000 frankov s tem pogojem, da odpravi sedanjo — brezversko šolo. Stvar sama na sebi je bedarija, vendar pa nam kaže, v kolikem strahu so liberalci za svoje umirajoče dete.

Italijanski minister državnega zaklada bo zbornici takoj, ko se bo zopet sešla, predložil načrte in nasvete, kako naj se dosežejo prihranitve v državnem proračunu. Minister upa, da bo s temi pripomočki zmanjšal primanjkljaj rednega proračuna na 35 milijonov, kateri znesek bi se pa pokrtil z organičnimi preosnovami v upravi, preustrojitvi hišnega davka in z naravnim povišanjem državnih dohodkov.

„Agence Roumaine“ pravi, da je pokazala preiskava v znani avstrijsko-rumunski mejni zadevi, da ni nobeden mejni kol-niti poškodovan, niti premaknjen. Povod temu dogodku je bil ta, ker se je zopet posekalo nekaj drevca na zemlji, katero je Rumunija odstopila Avstriji in je njen lastnik Nikola Ghika. Zadeva se bo končno rešila pred pristojnimi rumunskimi sodišči.

Izvirni dopisi.

Izpod Gore na Gorenjskem, meseca aprila. (Razne stvari.) Naši državni poslanci so se letos prav zelo potegovali za slovenske zadeve; upamo, da se bodo tudi potegovali za versko šolo, ki naj bode podlaga boljši prihodnosti. Tudi se je eden poslanec potegoval za oživiljenje gimnazije v Kranji. Seveda je bilo to brez vspeha. Vlada je gimnazijo odpravila in pri tem ostane ter se ne premakne nobeni sili, nobenemu vplivu. In če večina državnega zbora ni mogla doseči proti vladi oživiljenja te gimnazije, kaj pomaga potem trud posameznih poslancev? Vlada si ne dá državnega krmila iz rok vzeti. — To je tudi potrdil nekdanji kranjski državni poslanec, ki je rekel svojemu prijatelju, da poslanci govore, vlada pa dela po svojem, kakor hoče; ali pa, poslanci obračajo, vlada pa obrne.

In če vlada pri taki malenkostni stvari, kakor je gimnazija v Kranji, z ozirom na više šole, urade in železnice ne odjenja nobeni sili, koliko bolj bo pri vojaških in šolskih postavah držala se svojih od leta 1866 sèm tradicionalnih načel.

Iz tega razvidimo, da državni poslanci nimajo toliko vpliva, kakor bi kdo mislil v državnih zadevah; in če kateri kandidat pri volitvah v deželni ali državni zbor volilcem obeta vse, tudi zlate gradove, smemo ga milovaje čez rame pogledati in se mu smejeti. . . Krajska gimnazija je zaspala in ni misliti, da bi se še kdaj izivila.

Požarne brambe se zelo širijo po deželi; na Kranjskem jih je čez 40. Prebivalstvo se za-nje močno zanima in veliko žrtuje. Velik in sicer koristen vpliv imajo na možki spol, ki se uči reda, lepega postavnega obnašanja, in ker so večinoma skoraj vojaški organizovane, utegnejo tudi prav priti ob vojskinem času, zato jih tudi vlada zelo podpira.

Vrinejo se pa tudi rade kake napake, na katere naj strogo gledajo načelniki, kajti od reda je odvisna tudi veljava vsakega društva, posebno pa požarne brambe. Naj omenim neke napake. Imajo v nekaterih krajih ob nedeljah popoldne svoje vaje, kar pa ni primerno cerkvenim zapovedim. Take vaje naj bi se vršile v sopraznikih, kakor so velikonočni torek, sv. Florijana dan, in sploh ob takih delavnikih, ki je ljudje praznujejo.

Še nekaj o semnjih. Že zdaj je veliko semnje v deželi, posebno v nekaterih krajih, in vedno še prosijo nekatere občine za nove. Deželna vlada in kupčijska zbornica ste kaj previdni in le v resnični potrebi kak nov semenj dovolite. Ozirom se nekoliko na Gorenjsko. V kranjskem in radovljiškem glavarstvu je prav malo semnje, pa so prav premožni ljudje. V kamniškem glavarstvu je na leto skoro 40 semnje, pa ljudje niso premožni. Semnje je pol preveč, in še ti so večkrat slabo obiskani. Semnji v Krašnji in v Češnjicah so popolnoma nepotrebni. Tudi kamniški semnji so za polovico slabši od prejšnjih let. V Kamniku, v Mengšu, Dobu, Lukovici, Moravčah, Motniku je pet semnje

na leto preveč; dosti bi jih bilo po tri. Le v Šent-Gotardu naj bi sedanje stanje ostalo, ker se res veliko živine prižene in veliko ljudi zbere.

Prepogostni semnji imajo veliko slabih nasledkov za ljudstvo. Ljudje se kaj hitro navadijo semnje obiskovati, popivati in lenobo uganjati ter se potem delu odvadijo. Posebno v brdskem okraju se je v zadnjih letih razvila mešetarija in dosti je živinskih mešetarjev, ki prav pridno hodijo po semnjih v Ljubljano, v Kranj itd. Groza je, kako se nekateri na semnjih roté itd. in večidel pijani vračajo domov. Navadno so prav slabo oblečeni mešetarji; raztrgani in zanikerni na duši in telesu. Delu so se popolnoma odvadili, hiše imajo popolnoma zanemarjene. Če kak kupec pride v kraj, hitro po dva ali trije k njemu priskočijo, ponadijo se mu v mešetarijo, lažejo, roté se pri kupčiji ter potem kozarce pridno izpivajo, svojo zemljo pa popolnoma zanemarjajo.

Jaz sodim, da so prepogosti semnji krivi tej prikazni mešetarski in ubožavanju ljudstva. Vse drugače je na Gorenjskem. Tam véasih ni bilo mešetarjev. Le v Ljubnem bil je eden. Imajo tudi navado, da rajši po hišah živino kupujejo, kakor na semnjih, kjer se pač lahko kupijo vsake vrste voli; lepih krav je pa težko dobiti. So pa tudi na Gorenjskem bogati in premožni ljudje; saj skoro polovica v hranilnici naloženega premoženja je iz kranjskega in radovljiškega okrajnega glavarstva. Naj še dostavim, da kupčija z živino že zopet peša in cena pada.

Dnevne novice.

(„Slovenski Narod“) je v petek v članku in v sobotnem listku pogrel staro zelje, katero je že mnogokrat kunal v svoji zarjaveli retorti. Kot za-belo je prilil nekaj smrdljivega olja, ki je prav za pepelnico sredo. Piše namreč nedosežni „Narodov“ modrijan, da smo izumili Levstikovo knjižico o „Kopitnem podkovstvu“. Prepričani smo, da s temi vrsticami v svoji „bojaželnosti“ izživljemo pohlevnega in vedno temeljitega sotrudnika korenitemu dnevniku v Gospodskih ulicah, toda dolžni smo to storiti spominu pokojnega Levstika, katerega „izreden“ čestilec je gotovo tudi radikalni „Narodov“ sotrudnik, akoravno mu je blagi pokojnik večkrat „uro navil“. — Baron Michél Zojs je kot predsednik „kranjske deželne komisije za konjstvo“ dobil od vlade 300 gl., da izdá knjigo o „kopitnem podkovstvu“. Po njegovem naročilu je pokojni Levstik izdelal knjigo, kateri je naslov: „Dejánjski nauki o kopitnem podkovstvu s podobami. V angličanskem jeziku spisal William Milles, Esq. V slovenskem jeziku z novčeno podporo ces. kr. poljedelskega ministerstva na svét dala kranjska deželna komisija za konjstvo. V Ljubljani. Založila kranjska deželna komisija za konjstvo. Tiskala Klein in Kovač (Egrova tiskarna) 1874.“ — Kolike vrednosti je ta knjiga za nas Slovence, o tem ne moremo soditi, a to vemo, da je pokojni dr. Janez vitez Bleiweis pozneje izdal knjigo z naslovom: „Nauk, kako zdrava in bolna kopita podkovati in kopitne bolezni ozdravljati“, ker je bil mnenja, da angleški nauki ne ugajajo popolnoma našim razmeram in potrebam. Ker pa je dovtipni „Narodov“ člankar in listkar pokvaril želodec svojim čitateljem, treba mu je bilo popra, in v ta ne ravno hvaležni namen je v svoji „nadutosti“ in učenosti Levstiku „uzmal“ pisateljsko lastnino. Blagor nam Slovcem, dokler bodo taki časnikarji kazali pot do boljše bodočnosti, ki celó pokojne, v njihovi stroki nedosežne pisatelje slovenske na tak podel način porablja za svoje neslane dovtipe! G. „Narodovega“ prikritega sotrudnika pa ponižno prosimo, naj se blagovoljno potru-di v naše vredništvo, da mu poklonimo v priznanje njegove nezmotljivosti nekaj izvodov napominane, 40 strani obsezajoče knjižice, da ne bode česnal o svoji dozdevni samooblasti.

(Doktorski jubilej.) Poroča se nam iz Celja: Danes, dné 29. aprila, je petdeset let, odkar so bili Nj. ekscelencija premil. knezoškof lavantinski, Jakob Maksimilijan Štepišnik, na dunajskem vseučilišči slovesno za doktorja sv. pisma proglašeni ali promovirani. Kakor je znano, rodili so se dné 22. julija 1815 v Celji. Oče so jim bili iz fare vojniške, kjer je še dandanes mnogo Štepišnikov, sorodnikov škofovih. V starih maticah bere se to ime po Bohoričevem pravopisu tako-le: Stepishnegg,

še večkrat pa Stepishneg. V matico mestne tareljske vpisal je tadanji kapelan Predonig po vzgledu svojega imena tudi imena škofovih starišev g. Jurija Stepishneg-a in gospo Marijo Pleschnig. Dné 18. januarja 1888 praznovali so Nj. ekscelencija petindvajsetletnico svojega škofovanja, a dné 2. avgusta l. l. pa prav slovesno svojo zlato sv. mašo. Daj jim mili Bog, da bodo še darovali biserno sv. mašo pri najkrepkejšem zdravju!

(Biserne sv. maše.) Poroča se nam iz Celja: Starosta štajerskih Slovencev, mil. gosp. Marko Glaser, častni kanonik, konzistorijalni svetovalec in župnik pri sv. Petru poleg Maribora, dopolnil bode dné 3. maja t. l. šestdeseto leto svoje duhovniške službe. Dné 21. t. m. je zvršil velečast. gospod 83. leto svojega neumorno delavnega življenja. Ohrani ga Bog do skrajne meje človeške starosti ter mu z nebeškim blagrom obilno poplačaj vse, kar je storil za čast božjo, posebno pa kot desna roka nepozabljivega Antona M. Slomška za združenje lavantinske, nekda po dveh kronovinah raztresene škofije.

(H katoliškemu shodu) na Dunaj so se odpeljali iz Kranjske, kolikor nam znano: Prevzvišeni gospod knezoškof, prelat dr. Andrej Čebašek, dekan dr. Šterbenec, župnik raški I. Dolinar, župnik smledniški Janez Novak in kapelani: Mat. Kolar, Andrej Karlin, Andrej Kalan; izmed svetnih gospodov: Fr. Povše in O. Dolenc.

(Iz Trsta) se nam poroča: Belgijska kraljica in cesaričinja-vdova Štefanija ste v četrtek ob 11. uri dopoludne v Miramaru v avdijenci sprejeli e. kr. namestnika Depretisa, škofa msgr. Glavino, pomorskega tržaškega poveljnika podadmirala barona Wipplingerja, predsednika pomorske vlade Alber-ja, generala Probst in vođjo redarstva, dvornega svetovaleca Pichlerja. — V soboto po noči je priplula v tržaško luko ces. ladija „Greif“. — H katoliškemu shodu na Dunaji so se odpeljali iz Trsta stolni dekan Andr. Sterk, častni kanonik J. Koman, katehet in šk. tajnik J. Buttignoni, Alber, Loser in še nekaj družih.

(Poročil) se bode dné 1. maja okrajni zdravnik v Trebnjem, g. dr. A. Homan, z gospico Vogel-novo v Škofji Loki.

(Potres.) V soboto zvečer ob 8. uri 35 minut so čutili v Zagrebu zelo močan, štiri minute trajajoč potres.

(Majnikovo pobožnost) v ljubljanski stolnici vodil bode vsak dan zvečer ob 7. uri pričenski z jutrajšnjim dnevom o Rupert Lottenmoser S. J. iz Št. Andraža na Koroškem.

(Umrlo) je v Ljubljani od 21. do 27. aprila 26 oseb, in sicer 13 moškega in 13 ženskega spola; med temi 6 v deželni bolnišnici, 1 v otroški bolnišnici, 3 v hiralnici, 2 v mestni revni hiši. Rojenih je bilo v ravno tistem času 28 otrok in sicer 9 moškega in 19 ženskega spola.

(Duhovniške premembe v tržaško-koperski škofiji.) Kanonikom je imenovan prečast. gosp. Peter Flego, častnim kanonikom prečast. g. Fran Čebular. Č. g. Mate Gršković je premeščen od jezuitske cerkve k sv. Jakobu, č. g. Gini iz Kopa v Trst, č. g. Št. Destradi iz Milj v Koper, č. g. M. Dobravec iz Starade v Slivje, č. g. Bilan, kapelan pri sv. Jakobu, je imenovan katehetom na mestnih ljudskih šolah.

(Tatvina.) Kakor se nam je že v soboto brzojavno poročalo, vlomili so tatje v oddelek vozne pošte v Trstu ter ukradli 53.000 gl. Dodatno se poroča, da so neznani tatje odnesli več paketov in vreč, mej temi 21.000 gl. in 3000 Napoleondorov. V uradu je bilo še nad milijon denarja.

(Koroških bukvic), katere izdaja in zalaga F. Haderlap v Celovcu slovenskemu ljudstvu v poduk in kratek čas, izšla sta 12. in 13. snopič.

(Kočevska domača obrt.) Poroča se nam, da sta gospoda dvorni svetovalec Exner in profesor Beyer minoli petek ogledala si tudi tukajšnjo zalogo kočevske obrti v Schellenburgovih ulicah in se povoljno izrazila o napredku podjetja.

(V areni Strohschneiderjevi) je bil večeraj okoli 7. ure zvečer ogenj, kakor se nam poroča, vsled neprevidnosti sluga, ki je nalival svetilke in razlil tekočino. Neki človek je prižgal cigareto ter vrgel žveplenko na tla. V hipu se je unela tekočina. Ogenj so hitro pogasili.

Telegrami.

Dunaj, 28. aprila. „Armee-Verordnungsblatt“ javlja: Orožniški nadzornik Giesl ja

dobil značaj feldeajgmajstra. Dalje so bili imenovani: fml. grof Salis-Soglio za feldeajgmajstra, generali Gabrianyi, Haubeck, Pelikan, Handel-Mazzeti, Tauffenbach, Pittel in Roszkowski za feldmaršallajtenante ter štirinajst polkovníkov za generale.

Dunaj, 29. aprila. Cesar je zjutraj z Weckerlejem došlega Tiszo v tričetrtturni avdijenci sprejel, neposredno potem pa škofa Doppelbauerja, ki je v cesarjeve roke položil prisego, pri čemur sta posredovala grof Trauttmansdorff in Gautsch.

Ujbanya, 29. aprila. Minister Szapary je bil jednoglasno za državno-zborskega kandidata postavljen.

Nagybanya, 29. aprila. Minister Weckerle je bil „per acclamationem“ za kandidata proglašen.

Algir, 29. aprila. Brzobjavka iz Bone poroča, da se je Rochefortov sin usmrtil z dvema streloma iz revolverja.

Zahvala.

Po končanih dopolnilnih volitvah šteje si podpisani odbor v prijetno dolžnost, zahvaliti se najuljudneje vsem gospodom volileem, da so v znatnem številu vdeležili se volitev in s svojim zaupanjem počastili priporočane jim kandidate, ki bodo gotovo vse svoje sile posvetili interesom mesta ljubljanskega.

V Ljubljani, 29. aprila 1889.

Narodni volilni odbor.

Zahvala.

Akademičnemu društvu „Triglav“ v Gradci blagovolili so za tekoče leto pokloniti podporo do sedaj sledeči p. n. gg.: F. Bradaška, gimnazijski ravnatelj v pok.; F. Hubad gimnazijski profesor; A. Komel pl. Sočebnan, major v pok.; dr. G. Krek, vsenčilniški profesor; M. Neuberger, drd. med. R. Rutnik, poštni uradnik; O. Auer, trgovski akademik, vsi iz Grada; dr. K. Slane, odvetnik v Novem Mestu; J. Glaser, drd. jur., pri Sv. Lovrenu ob kor. žel.; J. Hren, državni in deželni poslanec v Celovci; dr. F. Jurtela, odvetnik in deželni poslanec v Ptuj; dr. J. Srnc, odvetnik v Celji; F. Ferfila, uradnik v Gorici.

Odbor izraža vsem gg. podpornikom najiskrenejšo zahvalo, ter jih prosi, naj tudi zanj ne odtegnejo društvu svoje naklonjenosti. Ob enem obrača se odbor z uljudno prošnjo tudi do drugih gospodov, da se blagovolijo spomniti „Triglava“, ki se ima, od kar se je razdružila slovenska čitalnica v Gradci, boriti z velikimi gnotnimi zadregami.

V GRADCI, dné 25. aprila 1889.

Za odbor:

stud. jur. Josip Kotnik, stud. med. Jaroslav Žitek, t. ž. predsednik t. ž. blagajnik.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
		zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
7. u. zjut.	731.2	4.2	sl. jzap.	dež	11.20	
2. u. pop.	731.0	10.8	sl. szap.	oblačno	dež	
9. u. zveč.	731.9	9.6	sl. svzh.	jasno		

Srednja temperatura 2.7°, in 2.7° nad normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafsko poročilo.)
27. aprila.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	85	gl.	35	kr.
Srebrna " 5% " 100 " 16 % "	85	"	75	"
5% avstr. zlata renta, davka prosta	111	"	05	"
Papirna renta, davka prosta	100	"	45	"
Akcije avstr.-ogerske banke	895	"	—	"
Kreditne akcije	299	"	50	"
London	119	"	55	"
Srebro	—	"	—	"
Francoski napoleonid.	9	"	47 1/2	"
Cesarski cekini	5	"	64	"
Nemške marke	58	"	42 1/2	"

Na najnovejši in najboljši način
umetne

zobe in zobovja

ustavlja brez vsakih bolečin ter opravlja plombovanja in vse zobne operacije. — odstranjuje zobne bolečine z usmrtenjem živa

zobozdravnik A. Paichel

poleg Hradeckega (čevljarskega) mostu, I. nadstropje. (39)

Naprodaj ste hiši št. 29 in 117

v Spodnji Šiški pri Ljubljani

obe poleg državne ceste, torej za vsako obrt pripravne.

Hiša št. 29 je pritlična, ima podstrešne sobe in klet, gospodarsko poslopje in vrt.

Hiša št. 117 je enonadstropna, novo sezidana, ima veliko klet in vrt; pri obeh hišah je vodnjak z dobro pitno vodo.

Ceno in pojasnila pové lastnik Jakob Burger v Spodnji Šiški št. 29. (3-2)

Brata Eberl,

izdelovalca oljnatih barv, firnežev, lakov in napisov.

Pleskarska obrt za stavbe in meblje.

Ljubljana,

za Franciškansko cerkvijo v g. J. Vilharja hiši št. 4.

priloga prečast. duhovščini in p. n. občinstvu vse v njiju stroko spadajoče delo v mestu in na deželi kot znano rečno fino delo in najnižje cene.

Posebno priporočilne za prekupec so oljnate barve v ploščevinastih pušicah (Blehbüchsen) v domačem lanenem oljnatem firneži najfinje naribane in boljše nego vse te vrste v prodajalnah.

Cenike na zahtevanje.

Tuji.

26. aprila.

Pri **Mattu:** Strassberger, inženir, z Dunaja. — Bazzell, fotograf, iz Reke. — Rosenberg, I. Gold, Reich, Pavlin, Hanak, Cary, Pretzner, Ranzoni, trgovci, z Dunaja.

Pri **Stonu:** Oskar Beyer, c. kr. profesor, z Dunaja. — A. Petrič, duhovnik, iz Gorice. — dr. Segula, odvetnik, iz Celovca.

Prodá se

iz proste roke:

14 oken s steklom,
28 oknic (Balken),
7 vrat, (1-3)
1 velika vrata.

Ponudbe: Ljubljana, Poljanska cesta, 36.

Radenska kislá voda ob vznožji Slovenskih goríc, ne zamenjati z Radgonsko, to je Radkersburger.

Čeravno Radenska kislá voda stoji več kakor jeden dan v odprti posodi, vendar se peni prav močno, ako se z vinom pomeša, ker ima v sebi spojene ogljikove kisline. To svojstvo pa jo odlikuje pred mnogimi drugimi kislimi vodami, katere imajo navadno le prosto ali manj trdno spojeno ogljikovo kislino, ki se pogubi in razkadi kakor se steklenica odmaši.

Radenska kislá voda po natriju in litiju najbogatejša

preskušeno zdravilno sredstvo proti mehurnim boleznim, protinu, kamenci v mehurju, dalje proti boleznim v želodcu, mokril, dolgotrajnem kataru dihal, zlatej žili in zlatenici.

Poskusi dr.-jev: Garroda, Biswanger, Cantanija. Ure-ja so dokazali, da ima litij največjo raztopivno moč pri sečnokislili, usednih izločkih, iz česa se sklepa na najugodniše učinke Radenske vode.

Kot okrepčujoča pijača z vinom ali sadnimi sokii in sladkorjem pomešana, je Radenska kislá voda v občo priljubljena.

Kopališče Radensko.

Kopanje v slatini in v jeklenici vpliva posebno pri: protinu, bolečinah mokril, malokrvnosti, ženskih boleznih, slabostih itd.

Stanovališča po ceni. Prospekt (brezplačno) od ravnanstva:

Kopališče Radenci blizu Ljutomera.

Zaloga kisle vode pri: F. Plautzu in M. Kastner-ju v Ljubljani. (9)

Zobolek, prašek in pasta za zobe

preč. oo. Benediktincev opatiije Soulae (Gironde).
Dom MAGUELONNE, priyor.

Najeeje odlikovanje: dve zlati svetinji: Bruselj 1880, London 1884.

Iznajdeno leta 1373 po priyorji Pierre Boursaud.

Vsakdanja raba zoboleka oo. Benediktincev (po nekoliko kapljic na vodi) ozdravi in zabrani gnjilobo zob, jih obeli in utrjuje; okrepčuje in popolno ozdravi celjusti.

Zares močno ustrezemo našim p. n. čitateljem, opozorujé na to starodavno ter prekoristno iznajdbo — najboljši in edini lek proti zobobolu.

Tvrška **SEGUIN** Bordeaux (Francija)

Rue Croix de Seguey 106 & 108.

Ustanovljena leta 1807.
Dobiva se v vseh lekarnah in prodajalnicah dišav. (36)

Diseldo-ške oljnate barve v tubah.

Akvarelne barve mokre in suhe.

ADOLF HAUPTMANN,

prva kranjska tovarna

oljnatih barv, firneža in laka

Ljubljani.

Pisarna in zaloga: Šolski drevored 6 (semeniščno poslopje).
Filijala: Slonove ulice 10-12

priloga slikarjem, dijakom, stavbenim in pohištvem mizarjem, likarjem sploh p. n. občinstvu svoje priznane izvrstne izdelke ter pošilja na zahtevanje cenilnike zastoj in franko.

Oljnate barve v ploščevinastih pušicah le najboljše vrste, posebno pripravne za razprodajalec, po znižanih cenah; v dežah od 25 klg. naprej primerno ceneje.

Perstene, mineralne in kemične barve.

Kupovalcem večjih množin prednostne cene.

Vse vrste slikarskih in likarskih čopičev in slikarske patrone.